

ER IS ZELDEN EEN VOLGENDE KEER

AUTEUR: FLOOR ROOS

KUNSTONDERWIJS IN HET PO

'ZOLANG KUNSTZINNIGE
ORIËNTATIE NIET GOED
VERANKERD WORDT DOOR
DE INSPECTIE EN DE
SCHOOLLEIDING ER HET
BELANG NIET VAN INZIET,
IS EEN KUNSTVAK IN
HOOFDLIJNEN VOORAL VOOR
DE LEUK.'

Robert Stieltjes, docent Beeldende Vorming en vakdidactiek aan de iPabo maakt zich al jaren zorgen over het kunstonderwijs in het basisonderwijs. 'Ik chargeer natuurlijk, maar het merendeel van het kunstonderwijs op basisscholen is incidenteel, gelegenheidsdidactiek zo gezegd. Via verschillende trajecten kunnen culturele onderwijsaanbieders potjes aanspreken en komen ze met tof materiaal naar scholen, maar waar is de continuïteit van het leren? Als je iets een keer hebt gedaan, heb je het dan geleerd?'

MISSIE

Vanuit een *ongoing* missie om het kunstonderwijs op basisscholen te

verbeteren, begon hij bijna 20 jaar geleden met het digitaliseren van zijn lessen voor pabostudenten. Ze konden die dan gebruiken als ze zelf voor de klas stonden. De vraag bleek groot, zijn tijd krap. Stieltjes besloot daarom het professioneel aan te pakken en zette, met hulp van zijn collega's Mech Benjaminsen en Holger de Nooij, de digitale methode *Creëer en Leer* voor beeldend kunstonderwijs en drama op (www.creereenleer.nl).

Op de website *Creëer en Leer* zijn lessen voor groep 1 t/m 8 te vinden. Ze zijn opgebouwd aan de hand van vier didactische bouwstenen: *betekenis*, *vorm*, *werkwijze* en *onderzoek*. Deze bouwstenen geven de docent de ruimte om de les aan te passen en maatwerk te leveren voor zijn of haar groep. Bijvoorbeeld een andere materiaalkeuze bij *werkwijze*. Of de keuze om bij *betekenis* een koppeling te maken met een ander vak, zoals geschiedenis. Met een aantal lessen en bijbehorende bouwstenen kan de docent vervolgens zelf een eigen leerlijn uitzetten. Stieltjes, trots: 'Juist die leerlijn zorgt voor continuïteit van het leren. Vaak eindigt een les met de vraag wat je de volgende keer anders zou doen. Maar er komt vrijwel nooit een volgende keer! De kinderen kunnen zichzelf dus niet verbeteren. Een heldere leerlijn kan wel zorgen voor die leermomenten.'

PROCESGERICHTE DIDACTIEK

Stieltjes en zijn collega's willen met de methode een procesgerichte didactiek bevorderen. 'Als je stap voor stap een Pinterestopdracht of een tutorial uitvoert, haal je het creatief handelen bij de leerling weg. Wij proberen geen 'zo doe je datjes' te ontwerpen. Juist door bij een opdracht - naast technische vaardigheden - ook de onderzoekende component aan te bieden en dieper in te gaan op de betekenis, kunnen leerlingen onderzoekend en innovatief gedrag laten zien.'

De eindresultaten van leerlingen worden vrijwel nooit getoond in de instructievideo's want, zegt Stieltjes, 'als leerlingen eindwerken zien, slaan ze vaak de divergerende fase en vervolgens de convergerende fase over.'

Hij blijft bevlogen om toekomstige docenten basisonderwijs didactieken van creatief gedrag te leren. 'Het liefst bied ik ook muziek, filosofie en creatief schrijven aan als methode. Maar ja, er is gewoon te weinig tijd...'